

LAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 15/2006 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2007

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2007 (HE 122/2006 vp).

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin nojalla lakivaliokunta on päättänyt antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- oikeusministeri Leena Luhtanen

- kansliapäällikkö Kirsti Rissanen, oikeusministeriö
- presidentti Pauliine Koskelo, korkein oikeus
- apulaisvaltakunnansyyttäjä Jorma Kalske, Valtakunnansyyttäjänvirasto
- pääjohtaja Esa Vesterbacka, Vankeinhoitolaitos
- johtaja Tapio Lappi-Seppälä, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
- pääsihteeri Markku Ylönen, Suomen Asianajaliitto
- puheenjohtaja Arsi Rantanen, Julkiset Oikeusavustajat ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

1 Lausunnon rajaus

Lakivaliokunta on tässä lausunnossaan keskittynyt oikeusministeriön hallinnonalaan ja siinä erityisesti yleisten tuomioistuinten, syyttäjälaitoksen ja vankeinhoitolaitoksen voimavaroihin sekä oikeusministeriön hallinnonalan tutkimuksen rahoitukseen. Lisäksi valiokunta on tarkastellut julkiseen oikeusapuun ja rikosvahinkokorvauksiin osoitettavia määrärahoja.

2 Yleiset tuomioistuimet

Talousarvioesityksessä todetaan, että tuomioistuinten harjoittamassa lainkäytössä on kysymys oikeusvaltion ja hyvinvointiyhteiskunnan perusedellytyksistä. Tuomioistuinlaitoksen koko yhteiskunnan kannalta perustavaa laatua olevana vaikuttavuustavoitteena on oikeusrauhan turvaaminen. Tähän nähden oikeuslaitoksen tulee antaa oikeusturvaa oikeudenmukaisin menettelyin, edistää yleistä hyvinvointia takaamalla korkeatasoinen oikeusturva ja turvata luottamuksen säilyminen. Perustelujen mukaan oikeusturvapolitiikassa kiinnitetään erityistä huomiota tarjottavan oikeusturvan joutuisuuteen,

alueelliseen tasapuolisuuteen ja kustannusten kohtuullisuuteen.

Lakivaliokunta yhtyy edellä esitettyihin toteamuksiin ja tukee asetettuja tavoitteita. Valiokunta on jo aiemmin korostanut toimivan oikeuslaitoksen merkitystä kansanvaltaisen yhteiskunnan perusrakenteille ja pitänyt tämän vuoksi periaatteellisistakin syistä välttämättömänä, että tuomioistuimille ja muille valtiollisille riidanratkaisuelimille turvataan riittävät toimintaedellytykset (ks. LaVL 7/2006 vp). Valiokunnan mielestä talousarvioesitykseen sisältyvät määrärahat eivät kuitenkaan tähän riitä.

Talousarvioesityksessä mainitaan siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi yhtenä keinona käräjäoikeuksien yhdistämisten nopeuttaminen. Lakivaliokunta on jo aiemmissa kannanotoissaan tukenut pyrkimystä suurempiin tuomioistuinyksiköihin (ks. LaVL 7/2006 vp ja LaVL 18/2004 vp). Samalla se on kuitenkin kiinnittänyt huomiota siihen, että käräjäoikeuksien tarjoamien oikeuspalvelujen tulee olla kaikkien kohtuudella saavutettavissa ja että niissä asioivien kielellisten oikeuksien toteutumisesta tulee huolehtia myös käytännössä. Valiokunta uudistaa nämä kantansa ja tähdentää suunnitelmallisuuden merkitystä käräjäoikeuksia yhdistettäessä. Valiokunnan mielestä on erityisen tärkeää, että käräjäoikeuksien henkilökunta voi hyvissä ajoin varautua edessä oleviin muutoksiin.

Yleisten tuomioistuinten henkilöstömäärän arvioidaan vuonna 2007 vähenevän 28 henkilöllä vuoteen 2006 verrattuna. Vaikka oikeudenkäyntimenettelyjä on eri tavoin yritetty kehittää ja joustavoittaa, henkilöstöön kohdistuviin vähennyksiin liittyy väistämättä vaara, että käsittelyajat entisestäänkin pitenevät tai että toiminnan määrällisen tason ylläpitämiseksi joudutaan tinkimään ratkaisujen laadusta. Viimeksi mainitun vaihtoehdon toteutuminen puolestaan lisäisi muutoksenhakualttiutta, mikä heijastuisi erityisesti hovioikeuksien työtilanteessa. Edellä esitetyistä syistä tuomarinvirkojen määrää ei käräjäoikeuksissa voida lakivaliokunnan mielestä enää nykyisestä supistaa, vaan suunnitellut vähennykset on toteutettava muilla tavoin.

Lakivaliokunta on toistuvasti kiinnittänyt huomiota siihen, että oikeudenkäynnit eivät saa muodostua kohtuuttoman pitkiksi ja että käsittelyajoissa olevat erot eri puolilla maata eivät saa kasvaa kovin suuriksi (ks. LaVL 7/2006 vp ja LaVL 18/2004 vp). Valiokunta on myös viittanut siihen, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on jo useassa tapauksessa katsonut Suomen rikkoneen oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräystä oikeudenkäyntimenettelyn pitkän keston vuoksi. Erityisesti tähän nähden valiokunta pitää huolestuttavana sitä, että talousarvioesityksessä tuomioistuinten lainkäytön ensisijaiseksi tavoitteeksi ei aseteta kuin käsittelyaikaisten säilyttäminen saavutetulla tasolla.

Tuomioistuinlaitoksen toimintaedellytysten turvaamiseen esitetään osoitettavaksi 1,5 miljoonan euron lisämääräraha. Perusteluista ilmenee, että voimavarojen tullaan kohdistamaan lähinnä pahoin ruuhkautuneille markkinaoikeudelle ja vakuutusosastolle. Tämä on sinänsä perusteltua. Samalla tuomioistuinlaitokselle osoitetusta määrärahasta arvioidaan käräjäoikeuksien osuudeksi tulevan 125 miljoonaa euroa, mikä on vain 300 000 euroa enemmän kuin viime vuoden talousarvioesityksessä. Käräjäoikeuksien tilannetta kuvaavien keskimääräisten käsittelyaikaisten puolestaan arvioidaan talousarvioesityksessä pysyvän laajoissa riita-asioissa vuoden 2006 tavoitteen tasolla, kun taas rikosasioiden käsittelyajoissa odotetaan lievää kasvua.

Hovioikeuksien kohdalla huolestuttavinta ovat keskimääräisten käsittelyaikaisten alueellisesti suuret erot. Kun vuonna 2005 asiat Kouvolan hovioikeudessa ratkaistiin keskimäärin 5,1 kuukaudessa, ne viipyivät Helsingin hovioikeudessa keskimäärin 11,2 kuukautta. Tavoitteena on, että henkilöstövoimavaroja uudelleen kohdentamalla tämä noin kuuden kuukauden ero saadaan vuonna 2007 supistettua neljään kuukauteen. Lakivaliokunnan arvion mukaan tällainen tavoite ei kuitenkaan ole saavutettavissa pelkästään henkilöstön kohdentamistoimilla. Kuten jo aiempien talousarvioesitystenkin sisältämät tiedot osoittavat, Helsingin hovioikeuden

käsittelyajat ovat usean vuoden ajan olleet ongelmallisen pitkiä.

Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen lakivaliokunta katsoo, että tämän vuoden talousarviossa yleisten tuomioistuinten käytettäväksi on osoitettava käsittelyaikojen lyhentämiseksi tarvittavat määrärahat ja että hovioikeuksien osalta lisämääräraha tulee ainakin ensi vaiheessa kohdistaa nimenomaan Helsingin hovioikeudelle.

3 Syyttäjälaitos

Syyttäjälaitoksen toiminnassa on talousarvioesityksen mukaan yleisenä tavoitteena syyteharkinnan suorittaminen joutuisasti, asianosaisten oikeusturvan ja rikosvastuun toteutumisen edellyttämällä tavalla. Voimavaroja kohdennetaan erityisesti vaativiin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin rikosasioihin, kuten talous- ja huumausainerikoksiin sekä järjestäytyntä rikollisuutta koskeviin asioihin.

Paikallissyöttäjien käsittelemien asiamäärien arvioidaan vuosina 2006—2007 pysyvän suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2005. Vaikka syyttäjälaitoksen kohdalla yleisellä tasolla painotetaan joutuisuutta, niin tästä huolimatta keskimääräisen syyteharkinta-ajan tavoitteeksi vuonna 2007 on asetettu 2,0 kuukautta. Tämä merkitsee keskimääräisen syyteharkinta-ajan pitenemistä edelleen, sillä vuonna 2005 tämä aika oli 1,8 kuukautta ja vuonna 2006 sen arvioidaan olevan 1,9 kuukautta. Vaikka samaan aikaan yli kuusi kuukautta syyteharkinnassa olleiden asioiden määrä onkin saatu vähenemään, kehityssuunta antaa lakivaliokunnan mielestä aihetta huoleen.

Tämän vuoden lokakuun alusta on tullut voimaan uusi kirjallinen rikosprosessi, jonka on arvioitu laskennallisesti vapauttavan käytettäväksi noin 9—15 syyttäjän vuosittaisen työpanoksen (ks. HE 271/2004 vp, s. 32). Parhailaan valiokunnan käsiteltävänä on myös syyttäjälaitoksen paikallisorganisaation uudistamista koskeva esitys (HE 84/2006 vp), jossa tarkoituksena on vähentää syyttäjäyksiköiden määrä 15:een. Näiden uudistusten vaikutusta syyttäjälaitoksen työmäärään on vielä liian aikaista arvioida.

Valtakunnansyyttäjänviraston lakivaliokunnalle esittämän arvion mukaan talousarviossa syyttäjälaitokselle myönnettäväksi esitetty noin 31,8 miljoonan euron määräraha ei riitä kattamaan nykyisiä henkilöstömenoja, minkä vuoksi syyttäjänvirkoja joudutaan viraston mukaan jättämään täyttämättä noin 20 (ks. myös HaVL 38/2006 vp). Vaikka näiden virkojen palkkauksia pystyttäisiin osin kattamaan syyttäjälaitoksen siirtyvistä määrärahoista, on silti ilmeistä, että syyttäjien määrä tulee vähenemään.

Syyttäjälaitokselle esitetyt määrärahat eivät lakivaliokunnan mielestä riitä turvaamaan rikosvastuun riittävän joutuisaa ja asianmukaista toteuttamista. Siksi valiokunta katsoo, että syyttäjälaitoksen toimintakyvyn säilyttämiseksi nykytasolla sille tulee osoittaa toimintamäärärahoja vähintään 1 miljoona euroa nyt esitettyä enemmän.

4 Vankeinhoitolaitos

Talousarvioesityksestä ilmenee, että vankien määrä on vuosina 2005—2006 yli 40 prosenttia suurempi kuin viime vuosikymmenen lopulla. Vuonna 2005 vankeja oli keskimäärin 3 888. Vuonna 2006 tämän luvun arvioidaan olevan keskimäärin 3 950. Sakon muuntorangastuksen täytäntöönpanoa koskevien muutosten, ehdonalaista vapauttamista koskevien uusien säännösten ja valvotun koevapauden käyttöönoton odotetaan kuitenkin vaikuttavan vankimäärää vähentävästi niin, että vuonna 2007 vankeja oletetaan olevan keskimäärin 3 800. Paikkoja vankiloissa on kuitenkin vain 3 636 vangille. Suljettujen laitosten käyttöaste vuonna 2005 olikin jo 123 prosenttia ja avovankiloiden vastaavasti 101 prosenttia.

Lakivaliokunta on jo useassa eri yhteydessä kiinnittänyt huomiota vankeinhoidon jatkuvasti vaikeaan tilanteeseen (ks. LaVL 18/2005 vp, LaVL 18/2004 vp ja LaVL 7/2003 vp). Tästä osoituksena on se, että vankeinhoitolaitoksen toimintaedellytysten turvaamiseen on jouduttu sekä vuoden 2005 toisessa lisätalousarviossa että vuoden 2006 ensimmäisessä lisätalousarviossa osoittamaan kertamenona kummassakin 3,5 miljoonaa euroa. Lakivaliokunta pitää erit-

täin myönteisenä, että tämä summa tässä talousarvioesityksessä osoitetaan vankeinhoitolaitokselle nyt pysyvänä lisäyksenä. Samalla valiokunta toteaa, että uuden vankeuslain toimeenpanemista varten talousarvioesitykseen sisältyy 1,8 miljoonan euron määräraha, mikä yhdessä aiemmin myönnetyn rahoituksen kanssa tarkoittaa 2,8 miljoonaa euroa. Tätä lakivaliokunta piti vankeuslain säätämisen yhteydessä uuden lain toteuttamisesta aiheutuvana ehdottomana vähimmäismääränä (LaVM 10/2005 vp, s. 5/I). Kuten talousarvioesityksestä ilmenee, tällä määrärahalla ei kuitenkaan onnistuta nostamaan vankeusvangeista toimintoihin osallistuvien määrää siitä, mikä se oli vuonna 2005. Vuodelle 2007 asetetun tavoitteen mukaan vankeusvangeista osallistuisi toimintoihin keskimäärin vain 63 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että lähellekään tavoitetta sijoittaa kaikki vangit tarpeen mukaiseen toimintaan ei päästä.

Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että vankiluvun kasvulla ja siihen liittyvällä kireällä määrärahatilanteella on myös merkittäviä henkilöstöpoliittisia vaikutuksia. Kun vuonna 2000 vankimäärän suhde vankeinhoitolaitoksen palveluksessa olevien henkilötyövuosiin oli 1,1, niin vastaava luku vuonna 2005 oli jo 1,42. Valiokunta pitää huolestuttavana myös sitä, että vuonna 2005 rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavan henkilökunnan sairauspoissaoloja oli 14,3 työpäivää henkilötyövuotta kohden, kun vastaava luku esimerkiksi yleisissä tuomioistuimissa oli 7,5.

Valiokunnan tiedossa on, että hallitus tulee vielä tällä vaalikaudella antamaan eduskunnalle esityksen, jolla pyritään sakon muuntorangaisituksen käytön supistamiseen ja sitä kautta vankiluvun vähentämiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että tämä esitys sisältää sellaisia ehdotuksia, joilla sakon muuntorangaisutusta suorittavien henkilöiden määrää voidaan pysyvästi ja merkittävästi pienentää, samalla kuitenkin säilyttäen sakon täytäntöönpanojärjestelmään liittyvät ennalta estävät vaikutukset. Samalla valiokunta pitää kuitenkin selvänä, että tällaisellakaan uudistuksella ei voida ratkaista tai edes merkittävästi lievittää vankeinhoidon nykyongelmia. Valio-

kunnan arvion mukaan tyydyttävään tilanteeseen pääseminen edellyttäisi 4—5 miljoonan euron pysyvää tasokorotusta. Tällaisella panostuksella voitaisiin luoda pohja uuden vankeuslain tavoitteiden toteutumiseksi edellyttäen, että oikeusministeriön tavoitteena oleva vankiluvun lasku samalla toteutuu suunnitellulla tavalla.

5 Oikeusministeriön hallinnonalan tutkimustoiminta

Vuoden 2005 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (LaVL 18/2004 vp) lakivaliokunta kiinnitti huomiota siihen, että oikeusministeriön hallinnonalalla tutkimukseen suunnattava panostus on erittäin vähäistä. Tämän epäkohdan korjaamista ei esitetä myöskään nyt esillä olevassa talousarvioesityksessä.

Valiokunnan saaman tiedon mukaan oikeusministeriön hallinnonalalla käytetään tutkimustoimintaan absoluuttisesti mitaten rahaa vähemmän — vain 2 miljoonaa euroa — kuin minkään muun ministeriön hallinnonalalla. Valtion sektoritutkimusjärjestelmän rakenteellista ja toiminnallista kehittämistä koskeneen selvitysmies Jussi Huttusen vuonna 2004 valmistuneen raportin mukaan Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen ja oikeusministeriön sitomattomia tutkimus- ja kehittämismäärärahoja tulisikin olennaisesti lisätä.

Valtioneuvoston piirissä laaditussa Paremmän sääntelyn toimintaohjelmassa yhtenä keskeisenä lainvalmistelun ongelmana mainitaan valmistelun tietopohjan puutteet, kuten valmistelua tukevan lainsäädäntötutkimuksen vähäisyys.¹ Oikeusministeriön hallinnonalalla tutkimuksen määrä ja laatu on keskeisesti kiinni juuri Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen voimavaroista. Nykyisin laitoksen palveluksessa on 17 budjettirahoituksella palkattua henkilöä, minkä lisäksi erilaisen projektirahoituksen turvin työskentelee vuosittain 2—5 tutkijaa sekä 3—4 tutkimusavustajaa. Laitoksen budjetti on vain noin 1,3 miljoonaa euroa. Käytännössä näillä voimavaroilla pystytään huolehtimaan lä-

¹ Paremmän sääntelyn toimintaohjelma. Osa 1. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 8/2006, s. 158.

hinnä rikollisuuteen kohdistuvasta tutkimustoi-
minnasta, kuten piilorikollisuuden ja eräiden yk-
sittäisten rikoslajien tutkimuksesta. Sen sijaan
esimerkiksi seuraamusjärjestelmän ja sen vai-
kuttavuuden arvioimiseen tai tuomioistuinelai-
toksen toiminnan tutkimukseen voimavarat ei-
vät riitä, vaikka näillä molemmilla alueilla suo-
ritettava tutkimus olisi yhteiskunnallisen pää-
töksenteon näkökulmasta mitä tärkeintä. Laki-
valiokunta on eduskunnan oikeusasiamiehen
erilliskertomuksessaan² esittämien havaintojen
perusteella kiinnittänyt myös huomiota siihen,
että lapsiin kohdistuvasta väkivallasta ja sen
määrän kehityksestä ei Suomessa ole saatavissa
tilastoja eikä ajantasaista tutkimustietoa (LaVL
9/2006 vp). Mainitusta kertomuksesta antamas-
saan mietinnössä myös perustuslakivaliokunta
piti aiheellisena tällaista tilastoinnin ja tutki-
muksen kehittämistä (ks. PeVM 7/2006 vp).

Lakivaliokunnan mielestä nykytilanne on rati-
onaalisen oikeuspolitiikan ja lainvalmistelun
kannalta kestävä. Sen vuoksi se pitää vält-
tämättömänä, että Oikeuspoliittisen tutkimuslai-
toksen rahoitusta tuntuvasti lisätään. Valiokun-
nan käsityksen mukaan jo valtiontaloudellisesti
pienelläkin panostuksella voidaan saavuttaa
lainvalmistelun kannalta merkittäviä tuloksia ja
siten samalla myötävaikuttaa yhteiskunnan voi-
mavarojen entistä suunnitelmallisempaan ja tar-
koituksenmukaisempaan käyttöön. Tämän vuok-
si valiokunta esittää, että Oikeuspoliittiselle tut-
kimuslaitokselle jo tässä talousarviossa osoite-
taan 1,2 miljoonan euron lisämääräraha.

6 Julkinen oikeusapu ja rikosvahinkokor- vaukset

Edellä esitetyn lisäksi lakivaliokunta on kiinnit-
tänyt huomiota kahteen yksittäiseen oikeus-
ministeriön hallinnonalan kysymykseen: julki-
sen oikeusavun voimavaroihin ja rikosvahinko-
korvauksiin varattuun määrärahaan.

Vuonna 2005 oikeusaputoimistoihin saapui
yhteensä noin 53 500 asiaa. Yksityisten asia-

² Oikeusasiamiehen erilliskertomus eduskunnalle 2006.
Lapsi, perheväkivalta ja viranomaisten vastuu
(K 1/2006 vp).

miesten asiakkaille oikeusapupäätöksiä tehtiin
samana aikana 22 500. Jo nämä luvut osoittavat,
että yksityiset oikeusavustajat ovat olennainen
osa julkista oikeusapujärjestelmää. Tämä järjes-
telmä itsessään on puolestaan erittäin merkit-
tävä kansalaisten yhdenvertaisuuden ja yksilöi-
den oikeusturvan käytännön toteutumisen kan-
nalta. Talousarvioesityksen mukaan yksityiselle
oikeusavustajalle maksetut korvaukset asian-
osaista kohti olivat keskimäärin 976 euroa. Nyt
näihin korvauksiin käytettäviä määrärahoja esi-
tetään vähennettäväksi kahdella miljoonalla eu-
rolla. Edellä mainittujen keskimääräisten kus-
tannusten valossa tämä tarkoittaa viime kädessä
sitä, että noin 2 000 vähävaraisen henkilön oi-
keusturvatarpeet on hoidettava muulla tavoin,
lähinnä oikeusaputoimistojen itsensä toimesta.

Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalau-
takunnan yhteiselle toimintamomentille
esitetään myönnettäväksi nettomäärärahaa
22 705 000 euroa, joka on 854 000 euroa enem-
män kuin vuoden 2006 talousarviossa. Tämän
määrärahan mitoituksessa on kuitenkin otettu li-
säyksenä huomioon 300 000 euroa kuluttajarii-
talautakunnan toimivallan laajentamisesta ai-
heutuviin kuluihin. Lisäksi summa sisältää uu-
teen palkkausjärjestelmään siirtymisestä koitu-
via kustannuksia runsaat 300 000 euroa. Näiden
lukujen valossa lakivaliokunta pitää selvänä,
että yksityisten oikeusavustajien palkkioihin va-
rattavan määrän leikkaaminen heikentää etenkin
vähävaraisten henkilöiden mahdollisuuksia saa-
da oikea-aikaista ja tehokasta oikeusapua. Siksi
valiokunta katsoo, että yksityisille oikeusavusta-
jille maksettaviin palkkioihin osoitettavaa mää-
rää ei tule tässä yhteydessä supistaa. Tällaisia
säästötoimenpiteitä on valiokunnan mielestä ai-
heellista harkita vasta sitten, kun oikeusapulain-
säädäntöä on talousarvioesityksessä tarkoitettu
tavoin muutettu.

Tämän vuoden alusta tuli voimaan rikos-
vahinkolain kokonaisuudistus (ks. LaVM
16/2005 vp — HE 192/2005 vp). Korvaustaso-
jen osalta uudistuksessa on tavoitteena, että
uuden lain perusteella maksetut korvaukset ovat
mahdollisimman lähellä tuomioistuinten mää-
räämiä, vahingonkorvauslakiin perustuvia kor-

vauksia. Hallituksen esityksessä arvioitiin aikaan, että tästä aiheutuu valtiolle lisämenoja ainakin 1,4 miljoonaa euroa. Tämän vuoksi talousarviossa esitetäänkin rikosvahinkokorvauksiin sekä syyttömästi vangituille ja tuomituille maksettaviin korvauksiin myönnettäväksi käytösuunnitelman mukaan yhteensä 9,65 miljoonaa euroa. Tämä summa sisältää edelliseen vuoteen verrattuna lisäystä 1,4 miljoonaa euroa juuri uuden rikosvahinkolain voimaantulon vuoksi. Sanotusta yhteismäärärahasta on kuitenkin syyttömästi vangituille ja tuomituille maksettavien korvausten osuus ollut vakiintuneesti noin miljoona euroa, jolloin rikosvahinkokorvauksiin käytettäväksi jää noin 8,65 miljoonaa euroa.

Lakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että rikosvahinkokorvausten aiheuttamia menoja on toistuvasti jouduttu kattamaan lisätalousarvioilla, mitä ei voida pitää asianmukaisena. Vuonna 2006 maksettavien rikosvahinkokorvausten yhteissumma tulee olemaan suunnilleen 10,25 miljoonaa euroa. On kuitenkin huomattava, että uusi laki ei käytännön syistä ole vielä juuri lainkaan vaikuttanut tähän toteutumiseen. Jos syyttömästi vangituille ja tuomituille maksettavat korvaukset pysyvät vakiintuneella tasollaan ja rikosvahinkokorvausten kokonaismäärä — uuden lain vaikutusta huomioon ottamatta — pysyy jokseenkin ennallaan, vaatii pelkästään nykytasoisten korvausten rahoittaminen 1,6 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarvioesitykseen nyt sisältyy. Kun lisäksi otetaan huomioon uudesta rikosvahinkolaista aiheutuva korvaustason nousu eli arviolta jo mainitut 1,4 miljoonaa, rikosvahinkokorvauksiin tulee lakivaliokunnan arvion mukaan osoittaa käytettäväksi talousarvioesitykseen nyt sisälty-

vään määrärahaan verrattuna 3 miljoonaa euroa enemmän.

Lausunto

Lausuntonaan lakivaliokunta esittää valtiovainvaliokunnalle,

että vuoden 2007 talousarviossa yleisten tuomioistuinten käytettäväksi osoitetaan lisämäärärahat, jotka tarvitaan käsittelyaikojen lyhentämiseen, ja että hovioikeuksien osalta määräraha kohdistetaan erityisesti Helsingin hovioikeuden ruuhkien purkamiseen,

että vuoden 2007 talousarviossa syyttäjälaitokselle osoitetaan vähintään 1 miljoonan euron lisämääräraha,

että jo vuoden 2007 talousarviossa vankeinhoidon määrärahoihin tehdään vähintään 4 miljoonan euron suuruinen tasokorotus,

että vuoden 2007 talousarviossa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen toimintaan myönnetään 1,2 miljoonan euron lisämääräraha,

että yksityisille oikeusavustajille suoritettaviin korvauksiin käytettävän määrärahan vähentämisestä vuoden 2007 talousarviossa luovutaan ja

että rikosvahinkolain mukaisiin korvauksiin osoitetaan vuoden 2007 talousarviossa käytettäväksi 3 miljoonan euron lisämääräraha.

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tuija Brax /vihr	Lyly Rajala /kok (osittain)
vpj.	Susanna Rahkonen /sd	Tero Rönni /sd
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Petri Salo /kok
	Leena Harkimo /kok	Pertti Salovaara /kesk
	Lasse Hautala /kesk	Minna Sirnö /vas
	Tatja Karvonen /kesk	Juhani Sjöblom /kok
	Petri Neittaanmäki /kesk	Timo Soini /ps
	Heli Paasio /sd	Astrid Thors /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.